

DE MORAAAL VAN DE CHIMP

Het DNA van de Chimpansees komt voor het grootste deel overeen met het DNA van de mens. Bij de weinige verschillpunten denken we dan al gauw in termen van minder. Toch mist de mens stukjes DNA die de Chimpansees wel heeft. Recent onderzoek heeft uitgewezen dat 510 gebieden van het apen-DNA bij de mens ontbreken. Een van die stukjes blijkt informatie te bevatten voor een receptor die gevoelig is voor testosteron en daarmee voor genetische informatie die bij de chimps tot uitdrukking komt in de vorming van snorharen en stekels op de penis. Op die laatste eigenschap zit de mensheid mogelijk niet te wachten. Maar een gen dat meer informatie zou kunnen geven over de onderdrukking van snorharen is de helft van de wereldbevolking niet onwelkom.

Nu we ons toch een beetje op een hellend seksueel vlak begeven is het goed even stil te staan bij de ontdekking dat in het wild Gorilla's zijn gesignaleerd in missionarishouding. Bonobo's en andere mensapen zijn hen daarin al voorgegaan. Vooral Bonobo's hebben een rijk seksleven met een brede sociale betekenis. Het is daarbij gewoon dat ze elkaar tijdens de paring aankijken en daarmee persoonlijke emoties overbrengen. Wat we dachten dat een privilege van de mens was blijkt in feite na-aperij. De mens kwam immers pas tot deze houding door toedoen van onze kerkvaders (vandaar de naam missionarishouding), die het op lust bedreven 'op zijn hondjes' bewust hebben uitgebannen. Toen de mens nog niet beter wist had neefje Bonobo blijkbaar al een hoogstaande moraal in deze ontwikkeld. Dit bevestigt de stelling van primatoloog Frans de Waal dat mens en dier niet van elkaar verschillen in de ontwikkeling van moraliteit. Zijn conclusie is dat moraal diep in de natuur van mens en aap is verankerd en dat de zedenleer al zeker niet het privilege is van religie.

Blijkt dat heel recent ook nog een ander menselijk privilege verloren is gegaan. We hebben altijd gedacht dat de mens de enige soort was waarbij kinderen geboren worden met het gezicht naar de rugzijde van de moeder gekeerd. Het eerste contact tussen moeder en baby lijkt zodoende niet erg sterk. Dat zou de reden zijn waarom menselijke vrouwen bij de bevalling hulp zoeken bij soortgenoten. Japanners hebben nu bij het bevallingsgedrag van Chimpansees evenwel geconstateerd dat deze apen hun nakomelingen op dezelfde wijze ter wereld brengen. En nog wel solitair. Daarmee gaat de volgende streep door de vermeende menselijke uitzonderingspositie. Blijkbaar kunnen ook chimps natuurlijk en zonder problemen bevallen

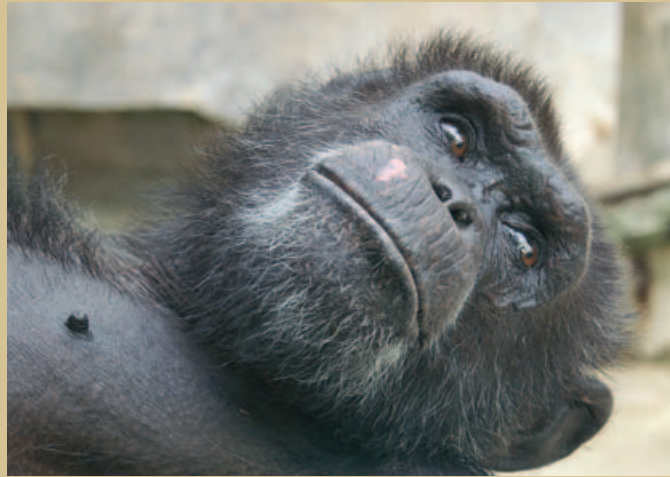

FOTO: A. LENDERS

van naar achteren kijkende baby's.

Blijven de borsten. De mens is voor zover we nu weten de enige soort waar ook buiten de lactatieperiode borsten zichtbaar zijn. Dat geldt uiteraard ook voor koeien en geiten, maar deze dieren zijn daar op geselecteerd met het doel de melkproductie zo hoog mogelijk te maken. Het uitgangspunt bij de mens moet anders zijn. Buiten de zoogperiode bestaat een borst vooral uit vet en zijn de melkklieren in-

actief. Bij chimps zijn de borsten, net zoals bij alle andere zoogdieren, buiten de zoogperiode vrijwel onzichtbaar. Vanwaar dit verschil tussen deze nauw verwante primaten? Voor de hand ligt de conclusie dat vrouwen met grote borsten aantrekkelijker zijn voor mensenmannen, met als gevolg meer voortplanting en daarmee evolutionair voordeel. Er kon echter niet worden aangetoond dat vrouwen met grote borsten meer kinderen krijgen dan de minder rijk bedeelde. Bij sommige volkeren zijn de minder goed voorziene vrouwen zelfs aantrekkelijker voor mannen. Bovendien is algemeen bekend en bewezen dat het bij de mens de vrouwen zijn die het voortouw nemen in de partnerkeuze en niet andersom!

Vanwaar dan die aandacht voor die extra vetvoorraad? Ontegenzeggelijk hebben borsten een bepaalde aantrekkingskracht op mannen. Een blote borst of diep decolleté levert altijd afkeurende óf belangstellende blikken op. Toen in de eerste helft van de negentiende eeuw de eerste Chimpansees te zien waren in Europese dierentuinen ging er een golf van verontwaardiging door de hoog morele Victoriaanse maatschappij. Dierentuinbezoekers hadden nog nooit een wezen gezien dat zoveel op een mens leek en waren door alle openlijke naaktheid duidelijk gechoqueerd. Al gauw hadden de chimps dan ook kleren aan.

Eenzelfde schokeffect krijg ik in de huidige tijd bij kunstmatig overschappen vrouwen als Ilona Anna Staller, de pornoactrice met een politiek doorgeslagen moraal die enkele jaren geleden werd gekozen in het Italiaanse parlement. Of bij Pamela Anderson, al even ballonachtig opgepompt, met een *celebrity* ethiek op zoek naar voortdurende publiciteit. Soms denk ik dat het beter ware geweest dat de mensheid nooit uit de bomen was gekomen. Mijn persoonlijke voorkeur gaat dan ook uit naar de functionele apenmoraliteit. Daarbij neem ik de platte tieten van de chimp op de koop toe.